

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών

Πρακτική Άσκηση

Ενότητα 3: Χώρος, παιχνίδι και αλληλεπιδράσεις στο
Νηπιαγωγείο

Αν. Καθηγήτρια: Σοφία Αυγητίδου

E-mail: saugitidou@uowm.gr

Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ψηφιακά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Χώρος

- Υλικά στοιχεία που ορίζουν το πλαίσιο της ανθρώπινης δραστηριότητας.
- Σχέσεις, κανόνες, λειτουργίες που ορίζουν το χώρο και τη δράση του ανθρώπου σε αυτόν.
- Η δράση του ανθρώπου επηρεάζει και διαμορφώνει το χώρο.
- Σχέση χώρου και οικονομικών, κοινωνικών και πολιτισμικών παραγόντων.
- Χώρος επενδεδυμένος από κοινωνικούς και πολιτισμικούς παράγοντες (προσωπικός χώρος, «χρειάζομαι τον χώρο μου», κανόνες που επιβάλλει ένας χώρος).
- Χώρος, σχέσεις, εξουσία, συγκρούσεις.
- Ας τα σκεφτούμε όλα αυτά στο πλαίσιο του νηπιαγωγείου...

Εσωτερικός – Αρχιτεκτονικός χώρος

- Ως πεδίο πληροφοριών και ως ερέθισμα αγωγής (πώς ο χώρος επηρεάζει τα παιδιά;).
- Ως πεδίο έκφρασης και αλληλεπιδράσεων (α. πώς τα παιδιά χρησιμοποιούν το χώρο για να δηλώσουν ταυτότητες, προτιμήσεις, συμφωνίες και ασυμφωνίες; Π.χ. καλοί και κακοί μαθητές.
- Β. πώς τα παιδιά μεταλλάσσουν το χώρο μέσα από τις ενέργειές τους, π.χ. ένα λόφο τον μεταμορφώνουν σε κάστρο).

Στοιχεία ποιότητας σε ένα χώρο (1/2)

- Οριοθέτηση.
- Ευελιξία.
- Αισθητική.
- Πρακτικότητα.
- Ασφάλεια.
- Κοινωνικές πρακτικές σε σχέση με όλα τα παραπάνω;

Στοιχεία ποιότητας σε ένα χώρο (2/2)

- Πώς δηλαδή ο χώρος του παιχνιδιού αποτελεί έναν τόπο όπου συναντιούνται τα υλικά στοιχεία του χώρου με τις εμπειρίες, τις δυνατότητες και τις επιθυμίες των υποκειμένων; (σχέση αλληλεπίδρασης).
- Η ύπαρξη «ποιοτικού χώρου» εξασφαλίζει θετικές αλληλεπιδράσεις;

Οργάνωση χώρου για

- Ομαδικές (κουκλόσπιτο) και ατομικές δραστηριότητες (γωνιά του συγγραφέα/γραφής).
- Ήσυχες (βιβλιοθήκη) και θορυβώδεις δραστηριότητες (μουσικής).
- Απομόνωση (ήσυχη γωνιά) και συμμετοχή σε μεγάλες ομάδες (οικοδομικό υλικό).

Οργάνωση του χώρου στη διάρκεια της χρονιάς

- Οι περιοχές δραστηριοτήτων αλλάζουν.
- για να εξασφαλίσουν το ενδιαφέρον των παιδιών.
- -για να ανταποκριθούν στις νέες ικανότητες – γνώσεις των παιδιών (γωνιά της γραφής).
- Για να συσχετιστούν με τα project που δουλεύουν τα παιδιά και να ενισχύσουν τη μάθηση μέσα από το αυθόρμητο παιχνίδι τους .
- Επίσης, εμπλουτίζονται με κατασκευές των παιδιών, με νέα υλικά και μέσα (π.χ. γωνιά μεταμφίεσης).

Πώς να οργανώσω το χώρο;

- Μερικές μόνιμες περιοχές δραστηριοτήτων που εναλλάσσονται ως προς τη λειτουργία τους (κουκλόσπιτο που μπορεί να γίνει και ιατρείο).
- Ευκαιριακού τύπου ανάλογα με το θέμα (πχ. φρούτα – μανάβικο).
- Οργάνωση του χώρου της τάξης μαζί με τα παιδιά στο πλαίσιο ενός project (π.χ. όλη τάξη μετατρέπεται σε νοσοκομείο μετά από σχεδιασμό και κατασκευές με τα παιδιά).
- Μόνο δημιουργίες των παιδιών αναρτώνται στους τοίχους.
- Η Παιδική κλίμακα χαρακτηρίζει όλο το χώρο.

Προσοχή στο ρόλο των κανόνων

- Απαραίτητοι για την καλή λειτουργία του νηπιαγωγείου.
- Αλλά όχι.
- Απαγορευτικοί για τη δημιουργικότητα των παιδιών και τη διάθεσή τους να μεταλλάσσουν το χώρο για χάριν του παιχνιδιού τους.

Γιατί είναι σημαντικό το παιχνίδι; Α) δίνει ευκαιρίες τα παιδιά...

- Να εκφράζονται, να μοιράζονται εμπειρίες.
- Να ακούνε τους άλλους.
- Να επιλέγουν.
- Να διαπραγματεύονται, να διεκδικούν, να υποχωρούν.
- Να αλληλεπιδρούν και να συνεργάζονται.
- Να σέβονται τους κανόνες.
- Να παίρνουν αποφάσεις.
- Να αναγνωρίζουν τις επιπτώσεις της συμπεριφοράς τους και να είναι υπεύθυνα.
- Με δύο λόγια τα παιδιά μέσα από το παιχνίδι:
 - αναπτύσσουν δημιουργικότητα, φαντασία, ενεργητική συμμετοχή στην επιλογή, διερευνούν, επιλύουν προβλήματα, πειραματίζονται, διασκεδάζουν, διαπραγματεύονται, διεκδικούν, υποχωρούν, αυτοελέγχονται, αναλαμβάνουν την ευθύνη των πράξεών τους.

Ελεύθερες Δραστηριότητες

Καρδιές οριοθέτησης και επιλογής των γωνιών (11.05.2006)

Μουσική γωνιά, Ορχήστρα (19.05.2006)

Συνεργασία στη γωνιά του Η/Υ (11.05.2006)

Γωνιά οικοδομικού υλικού, ομαδικό παιχνίδι 11.05.2006

Κουκλόσπιτο, ομαδικό παιχνίδι 11.05.2006

Γωνιά ζωγραφικής (καβαλέτο), συνεργασία σε ζευγάρια 11.05.2006

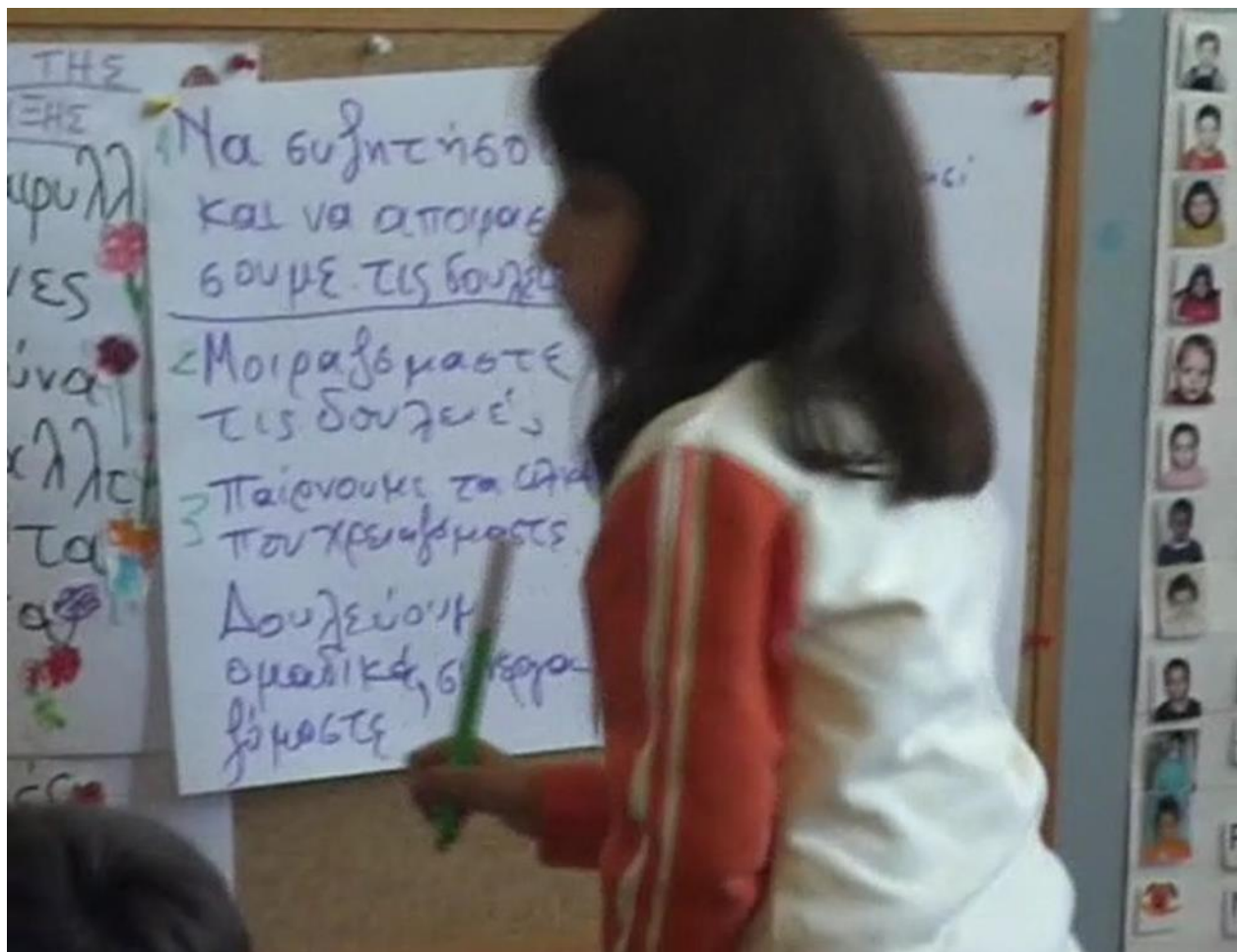
Γωνία κουκλοθεάτρου, συνεργασία σε ζευγάρια (11.05.2006)

Ενδυνάμωση σχέσεων των δυο φύλων: εναλλάξ θέση στον κύκλο (10.05.2006)

Κανόνες συνεργασίας (11.05.2006)

Άλλες περιοχές δραστηριοτήτων

- Νερού.
- Άμμου.
- Φυσικών επιστημών.
- Βιβλιοθήκης.
- Θεατρική γωνιά.
- Μαγαζάκι.
- Παιδαγωγικών παιχνιδιών.

Ενώ, θεωρούμε δεδομένα ότι

1. Το παιχνίδι αποτελεί κεντρική δραστηριότητα στη ζωή του νηπίου.
2. Το παιδί μέσα από το παιχνίδι μαθαίνει.
3. Δεν έχουμε κοινή αντίληψη για το ρόλο της νηπιαγωγού στο παιχνίδι.

Ποιος είναι όμως ο ρόλος της νηπιαγωγού στο παιχνίδι;

- Να επιτηρεί το παιχνίδι;
- Να παρατηρεί το παιχνίδι;
- Να παρατηρεί και να καταγράφει το παιχνίδι;
- Να προετοιμάζει κάτι για την επόμενη δραστηριότητα;
- Να οργανώνει το παιχνίδι;
- Είναι άλλος ο ρόλος της στο ελεύθερο και άλλος στο οργανωμένο παιχνίδι; Γιατί συμβαίνει αυτό;

Ας σκεφτούμε τις απαντήσεις μας στα παρακάτω ερωτήματα

- **Χρειάζεται η παρέμβαση της νηπιαγωγού στο ελεύθερο παιχνίδι όταν:**
 - Υπάρχουν συγκρούσεις μεταξύ των παιδιών.
 - Υπάρχουν παιδιά που δε συμμετέχουν στο παιχνίδι.
 - Τα παιδιά βαριούνται και δε ξέρουν τι να κάνουν.
 - Δεν παίζουν αγόρια με τα κορίτσια.
- **Δε χρειάζεται παρέμβαση στο παιχνίδι γιατί:**
 - Τα παιδιά θέλω να εκφραστούν όπως επιθυμούν.
 - Δε θέλω να επιβάλλω τους δικούς μου κανόνες.
 - Τα παιδιά πρέπει να μάθουν να λύνουν τις διαφορές μόνα τους.
 - Τα παιδιά πρέπει να επιλέγουν συμπαίκτη και παιχνίδι μόνα τους.

Χρειάζεται η παρέμβαση της νηπιαγωγού στο ελεύθερο παιχνίδι όταν

- Υπάρχουν συγκρούσεις μεταξύ των παιδιών; **(ζητούμενο η ευταξία).**
- Υπάρχουν παιδιά που δε συμμετέχουν στο παιχνίδι; **(ζητούμενο η συμμετοχή και η αποδοχή).**
- Τα παιδιά βαριούνται και δε ξέρουν τι να κάνουν; **(συνήθως αγνοείται ως λόγος παρέμβασης – υπονοεί ως ζητούμενο την ευταξία).**
- Δεν παίζουν αγόρια με τα κορίτσια; **(ζητούμενο η αποδοχή).**

Δε χρειάζεται παρέμβαση στο παιχνίδι γιατί

- Τα παιδιά θέλω να εκφραστούν όπως επιθυμούν (αλλά όταν παρέμβαση γίνεται μετά από παρατήρηση και έχει ως στόχο να εμπλουτίσει το υλικό, σενάριο, ρόλους μήπως εμπλουτίζω τους τρόπους έκφρασης των παιδιών;).
- Δε θέλω να επιβάλλω τους δικούς μου κανόνες (αυτό συμβαίνει μόνο στο παιχνίδι όμως και όχι στις οργανωμένες δραστηριότητες – γιατί όχι δυνατότητα «κοινών» κανόνων;).
- Τα παιδιά πρέπει να μάθουν να λύνουν τις διαφορές μόνα τους (η μάθηση συμβαίνει αυθόρμητα στη διάρκεια του παιχνιδιού; Ή χρειάζεται η υποστήριξη της νηπιαγωγού;)
- Τα παιδιά πρέπει να επιλέγουν συμπαίκτη και παιχνίδι μόνα τους (ελευθερία επιλογής και κλίμα αποδοχής – αντίθετα ή συμπληρωματικά στοιχεία;)

Η νηπιαγωγός παρούσα την ώρα του παιχνιδιού

- Η νηπιαγωγός «παρούσα» την ώρα της ελεύθερης απασχόλησης για να:
 - A) παρατηρήσει το τι, με ποιον, που, πως και πόσο παίζουν τα παιδιά.
 - για να γνωρίσει η νηπιαγωγός καλύτερα τους μαθητές και τις μαθήτρές της.
 - να παρέμβει λεκτικά κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού.
 - Η νηπιαγωγός εστιάζει την παρατήρηση και καταγραφή της σε ένα χαρακτηριστικό του παιχνιδιού κάθε φορά π.χ. σύνθεση της ομάδας, είδος παιχνιδιού, δημιουργικότητα, κ.λ.π και δεν προσπαθεί να τα παρατηρήσει όλα.

Προσωπικές θεωρίες για το παιχνίδι υπονοούν ότι

1. όλα τα παιδιά ξέρουν να παίζουν και αβίαστα και φυσικά συμμετέχουν στο παιχνίδι και ότι
2. ο ρόλος της νηπιαγωγού είναι να αφήσει τα παιδιά ελεύθερα να εκφραστούν και να δημιουργήσουν μέσα από το παιχνίδι.
 - Κριτική για την παραδοχή ότι το παιχνίδι αποτελεί μια ελεύθερη δραστηριότητα στο νηπιαγωγείο (Μακρυνιώτη).
 - Παρατηρήσεις στα νηπιαγωγεία.

Εκπαίδευση στο παιχνίδι γιατί

1. Όλα τα παιδιά δεν έχουν αναπτυγμένες τις κοινωνικές δεξιότητες για να συμμετέχουν στο παιχνίδι *(σχέση κοινωνικών δεξιοτήτων και συμμετοχής στο παιχνίδι).
2. Υπάρχουν αποκλειστικές φιλίες, κλίκες, αποκλεισμοί και στερεοτυπικές σχέσεις στην τάξη *(για ποιον αποτελεί αυτό «πρόβλημα» και γιατί;).
3. Το παιχνίδι περιορίζεται σε πολυπλοκότητα και δημιουργικότητα *(για ποιον αποτελεί αυτό «πρόβλημα» και γιατί;).

Τρόποι παρέμβασης στο παιχνίδι

Β) καθοδηγήσει λεκτικά, προκειμένου να:

- ενθαρρύνει τη συμμετοχή ενός παιδιού στο παιχνίδι.
- προτείνει μια κοινή δραστηριότητα.
- επεκτείνει το παιχνίδι.

Γ) να συμμετέχει στο παιχνίδι, προκειμένου να:

- εκπαιδεύσει στο παιχνίδι.
- ενθαρρύνει μεικτές ομάδες.

Παρατήρηση - Σημαντικό:

- Περιγράψω το πλαίσιο της δραστηριότητας (το χρόνο, το χώρο, τα παρόντα μέλη, τα υλικά, τη δραστηριότητα...).
- Περιγράψω με ακρίβεια και λεπτομέρεια τι παρατηρώ (λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία) και σημειώνω το χρόνο ανά λεπτό ή όποτε αλλάζει κάτι....
- Καθαρογράφω τις σημειώσεις μου με το τέλος της παρατήρησης.
- Προσπαθώ να απαντήσω στα ερωτήματα του φύλου αφού αναλύσω όσα παρατήρησα. Τεκμηριώνω τις απαντήσεις μου με παραδείγματα από τις σημειώσεις μου.

Παράδειγμα

- **A)** Καταγράφω την αλληλεπίδραση ενός παιδιού στη διάρκεια του ελεύθερου παιχνιδιού από την έναρξη ως και τον τερματισμό του.
- Σημειώνω το πλαίσιο αλληλεπίδρασης (χώρος, χρόνος, σύνθεση ομάδας) και τη λεκτική και μη-λεκτική αλληλεπίδραση του παιδιού με την υπόλοιπη ομάδα. Αναλύω ποιες από τις αλληλεπιδράσεις ήταν επιτυχείς και ποιες όχι ως προς τη διατήρηση του παιχνιδιού και τη συνέχεια της αλληλεπίδρασης.

Γιατροί και ασθενείς (1/4)

- Ο Κωνσταντίνος, ο Φώτης και ο Αλέξανδρος πήραν στα χέρια τους ιατρικά ακουστικά. Μετακινήθηκαν προς τη μεριά που είχε παγκάκια τα οποία και θα χρησιμοποιούσαν ως κρεβάτια για την εξέταση των ασθενών.
- Μετά από 2' και εφόσον οργάνωσαν το δικό τους ιατρείο ξεκίνησαν να μιλούν για τους ρόλους τους.
- **Κωνσταντίνος:** Εγώ είμαι ο γιατρός (Ανακοίνωση με επιστημονικό ύφος).
- *Βάζει τα ιατρικά ακουστικά έτοιμος να εξετάσει.*
- **Κωνσταντίνος:** Φώτη έλα να σε εξετάσω (Πρόσκληση με ταυτόχρονη προστακτική).
- *Ο Φώτης πηγαίνει για εξέταση.*
- **Κωνσταντίνος:** Πάρε αναπνοή (Οδηγία)
- *Ο Φώτης παίρνει αναπνοές.*
- **Φώτης:** Τι έχω γιατρέ; (Ερώτηση με ύφος ασθενή)

Γιατροί και ασθενείς (2/4)

- **Κωνσταντίνος:** Θα σου γράψω μια συνταγή (Ανακοίνωση με χρήση μέλλοντα).
- *Παίρνει μια κόλλα Α4 και μαρκαδόρο και γράφει τη συνταγή.*
- **Φώτης:** Τι φάρμακα θα πάρω; (Ερώτηση με ύφος ασθενή)
- **Κωνσταντίνος:** Α-να-βρα-ζον, κυρία πώς γράφεται πα-ναντολ; (εκφώνηση σαν να μιλάει στον εαυτό του).
- *Ο Κωνσταντίνος απαντά στον Φώτη γράφοντας ταυτόχρονα στην κόλλα τα ονόματα των φαρμάκων συλλαβίζοντάς τα και ρωτώντας παράλληλα την νηπιαγωγό πως γράφονται. Αυτή η διαδικασία διήρκησε περίπου 2'.*
- *Στη συνέχεια δίνει το χαρτί στον Φώτη.*
- **Φώτης:** Να ξανάρθω γιατρέ; (Ερώτηση).
- **Κωνσταντίνος:** Έλα... αύριο. (Απάντηση με παύση που υποδηλώνει το βαρύ πρόγραμμά του).

Γιατροί και ασθενείς (3/4)

- *Ο Κωνσταντίνος πήρε ένα επίσημο ύφος που έγινε αντιληπτό στη χροιά και τον τόνο της φωνής του, προσπαθώντας κατά πάσα πιθανότητα να υποδυθεί όσο πιο πειστικά γίνεται τον ρόλο του.*
- **Κωνσταντίνος:** Ο επόμενος. (Οδηγία-Ανακοίνωση).
- *Ο Αλέξανδρος που ήταν καθισμένος σε ένα από τα παγκάκια του νηπιαγωγείου ή παριστάνοντας τον ασθενή σηκώθηκε για να εξεταστεί.*
- **Αλέξανδρος:** Γιατρέ πονάει η κοιλιά μου. (Ανακοίνωση).
- **Κωνσταντίνος:** Ξάπλωσε να σε εξετάσω. (Οδηγία).
- *Ο Κωνσταντίνος πήρε ένα λαγουδάκι από τα κουκλάκια που βρίσκονταν σε ένα κουτί.*
- *και το τοποθέτησε για μαξιλάρι κάτω από το κεφάλι του Αλέξανδρου.*
- **Κωνσταντίνος:** Πάρε μια τεράστια ανάσα... (Οδηγία).
- *Ο Αλέξανδρος παίρνει ανάσες.*

Γιατροί και ασθενείς (4/4)

- **Κωνσταντίνος:** Στοπ – στοπ. Πρέπει να πίνεις πολύ γάλα. (Οδηγία-Συμβουλή).
- *Ο Αλέξανδρος κάνει ότι βήχει.*
- **Αλέξανδρος:** Βήχω γιατρέ. (Ανακοίνωση).
- **Κωνσταντίνος:** Βήχεις το βράδυ; (Ερώτηση για να έχει πλήρη εικόνα για τον ασθενή και να βγάλει καλύτερη διάγνωση).
- **Αλέξανδρος:** Ναι. (Μονολεκτική Απάντηση).
- *Συνεχίζει να βήχει.*
- **Κωνσταντίνος:** Θα πιεις ένα σιροπάκι και θα γίνεις καλά. (Ανακοίνωση).
- *Φεύγει ο Αλέξανδρος και στη συνέχεια ο Κωνσταντίνος αφήνει τα ακουστικά στο πάτωμα και το παιχνίδι τους τελειώνει εκεί.*

Καταγραφή των εξής στοιχείων (1/2)

- Ποιο είναι το πλαίσιο του παιχνιδιού; (καταγραφή του αριθμού και του φύλου των νηπίων που συμμετέχουν).
- Συμμετείχαν 3 νήπια: Ο Κωνσταντίνος, ο Φώτης και ο Αλέξανδρος.
- Το παιχνίδι παρατηρήθηκε στο 15ο Νηπιαγωγείο Φλώρινας στην παρεούλα στο Α' τμήμα.
- Για την εξέλιξη του παιχνιδιού χρησιμοποιήθηκαν ιατρικά ακουστικά καθώς και μια κόλλα Α4, μαρκαδόροι και ένα κουκλάκι (κουνελάκι).

Καταγραφή των εξής στοιχείων (2/2)

- Πόση ώρα διαδραματίζεται το παιχνίδι με τους ίδιους ρόλους και πότε εισέρχονται νέοι ρόλοι;
- Η έναρξη του παιχνιδιού χρονολογήθηκε στις 8:30 π.μ και διήρκεσε έως 8:39 π.μ.
- Στις 8: 36 περίπου αποχωρεί ο Φώτης και στη θέση του έρχεται άλλος ασθενής (ο Αλέξανδρος).

Επιτυχείς αλληλεπιδράσεις (1/2)

- Ο Κωνσταντίνος ως γιατρός ανακοινώνοντας το ρόλο του προσκαλεί τους άλλους (Φώτης και Αλέξανδρος) οι οποίοι αναλαμβάνουν ρόλο ασθενή και συμμετέχουν με πρωτοβουλίες. Η έναρξη του παιχνιδιού πραγματοποιείται με κοινή συμφωνία των νηπίων και αυτό βοηθά.
- Τα νήπια επικοινωνούν με διαπραγμάτευση για το θέμα καθώς αποφασίζεται ότι κάποιος θα είναι ασθενείς και κάποιος θα είναι ο γιατρός. Επιβολή όμως φαίνεται πως υπάρχει από την πλευρά του Κωνσταντίνου ο οποίος αποφασίζει χωρίς καμία διαπραγμάτευση πως αυτός θα κρατήσει το ρόλο του γιατρού και τα άλλα δυο νήπια τους ρόλους των ασθενών λέγοντας χαρακτηριστικά: 'Εγώ είμαι ο γιατρός.' Το γεγονός αυτό γίνεται αποδεκτό από τους άλλους.

Επιτυχείς αλληλεπιδράσεις (2/2)

- Παρατηρείται ότι ο Κωνσταντίνος ως γιατρός χρησιμοποιεί προστακτική και οι ασθενείς του ερωτηματικό λόγο και αυτό βοηθά τη ροή του παιχνιδιού. Τα λόγια των παικτών δείχνουν ότι έχουν αναλάβει επιτυχώς τον ανάλογο ρόλο.
- **Κωνσταντίνος:** Φώτη έλα να σε εξετάσω.
- **Κωνσταντίνος:** Πάρε αναπνοή.
- **Φώτης:** Τι έχω γιατρέ;
- **Φώτης:** Τι φάρμακα θα πάρω;
- **Φώτης:** Να ξανάρθω γιατρέ;
- **Κωνσταντίνος:** Έλα αύριο.
- **Κωνσταντίνος:** Ξάπλωσε να σε εξετάσω.
- **Κωνσταντίνος:** Πάρε μια τεράστια ανάσα...

Χαρτογράφηση χώρου και παιδαγωγικής αλληλεπίδρασης

- Μία τεχνική για τη συστηματική αποτίμηση μετά από καταγραφή που αναδεικνύει τα παρακάτω στοιχεία:
 - Ευκαιρίες που το μαθησιακό πλαίσιο έδινε στα παιδιά για κοινές αλληλεπιδράσεις.
 - Το είδος των δραστηριοτήτων που γίνονταν στην τάξη.
 - Το είδος των αλληλεπιδράσεων μεταξύ των παιδιών.
 - Το ρόλο της νηπιαγωγού (ενθάρρυνση – εκπαίδευση).

Χαρτογράφηση της δραστηριότητας των παιδιών

- Συμπληρώνεται ορισμένες στιγμές στη διάρκεια μίας ημέρας.
- Καταγράφονται η θέση των παιδιών και της νηπιαγωγού στο χώρο και το είδος της δραστηριότητας (διάγραμμα της τάξης).
- Σε μία δεύτερη σελίδα σημειώνονται η σύνθεση της ομάδας (ηλικία, φύλο, σχέση), η δραστηριότητα, το είδος της αλληλεπίδρασης και ο ρόλος της νηπιαγωγού.

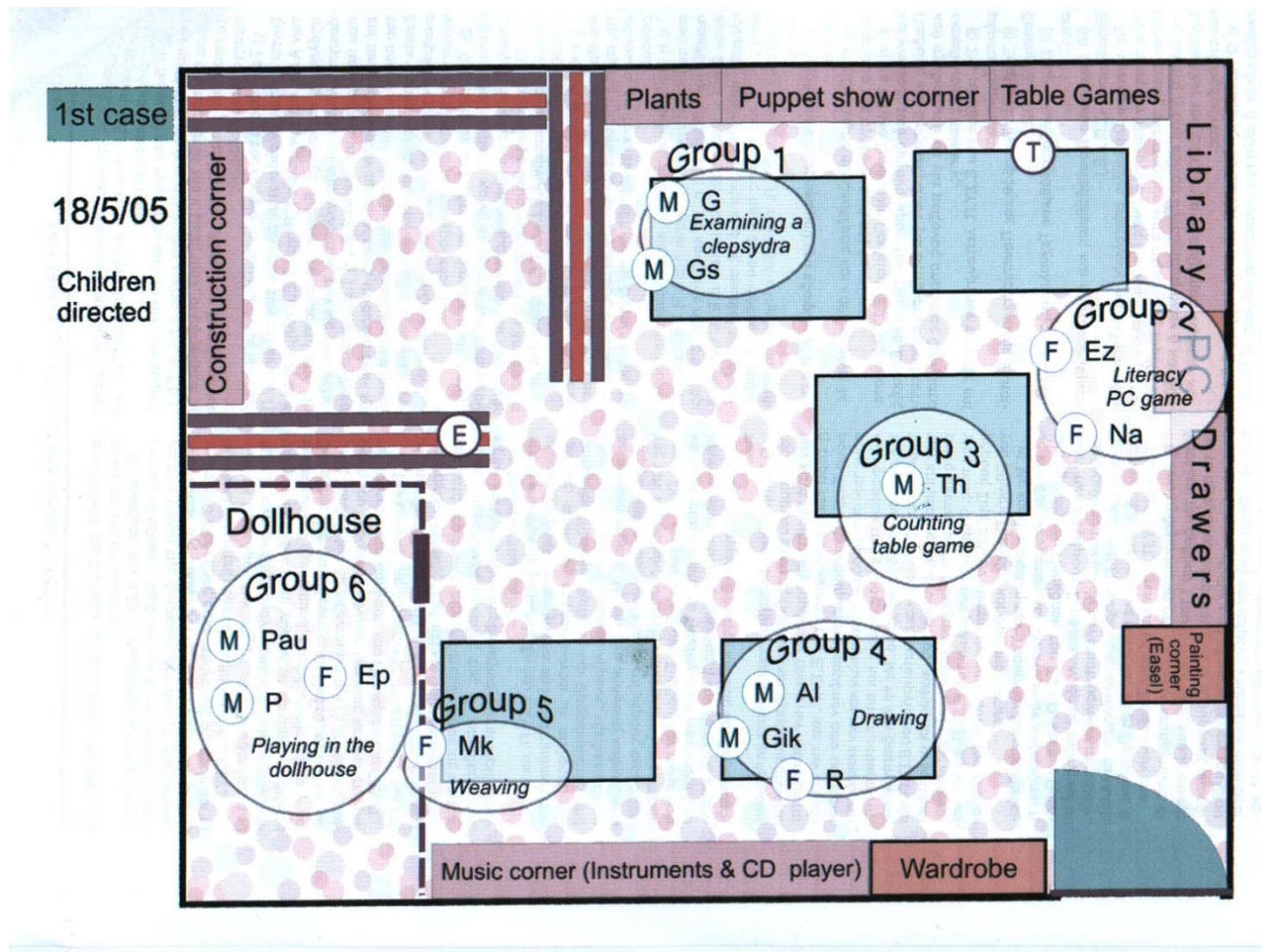

Διαδικασία κατασκευής ενός χάρτη (1/3)

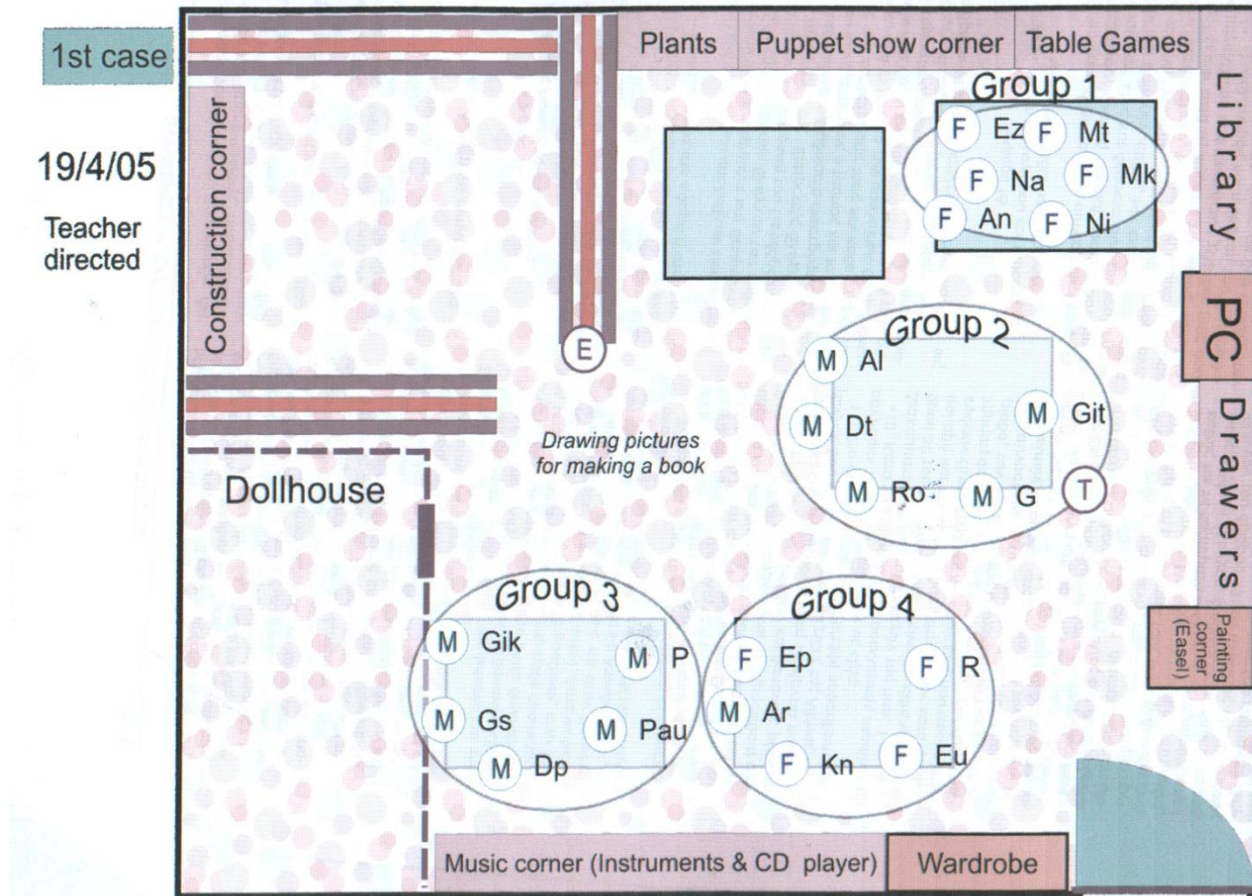
- *Πρώτα κατασκευάζεται έναν πρόχειρο χάρτη της τάξης για να σημειώνεται τις ομάδες παιχνιδιού.
- Μετά για κάθε ομάδα παιχνιδιού σημειώνεται στον πίνακα.
- **Είδος αλληλεπίδρασης:** Α. μοναχικό ή παράλληλο ή συνεργατικό Β. με επικοινωνία ή χωρίς επικοινωνία.
- **Το ρόλο της νηπιαγωγού:** Απούσα, Δίνει οδηγίες, Βοηθάει, Συμμετέχει στο παιχνίδι, κάνει παρατήρηση στα παιδιά.

Διαδικασία κατασκευής ενός χάρτη (2/3)

Διαδικασία κατασκευής ενός χάρτη (3/3)

Το είδος των κοινωνικών αλληλεπιδράσεων μεταξύ των παιδιών (1/3)

Ελεύθερες Δραστηριότητες	1^η περίπτωση	2^η περίπτωση
Συμμετοχή παιδιών σε συνεργατικό ομαδικό παιχνίδι με επικοινωνία	52%	41%
Συμμετοχή παιδιών σε παράλληλο παιχνίδι με επικοινωνία	6%	12%
Μοναχικό παιχνίδι	36%	47%

Το είδος των κοινωνικών αλληλεπιδράσεων μεταξύ των παιδιών (2/3)

Στερεοτυπική σύνθεση των ομάδων στο παιχνίδι

Αλληλεπιδράσεις με παιδιά	1 ^η περίπτωση	2 ^η περίπτωση
Ίδιου φύλου	76%	47%
Ίδιας ηλικίας	61%	59%
Με φίλους	44%	41%

Το είδος των κοινωνικών αλληλεπιδράσεων μεταξύ των παιδιών (3/3)

Οργανωμένες Δραστηριότητες:

1^η Περίπτωση:

Εισαγωγή ομαδικών δραστηριοτήτων σε ομάδες των 4-5 παιδιών σε ποσοστό 83% και δρούσαν συνεργατικά ως ομάδα σε ποσοστό 75%.

2^η Περίπτωση:

Οργάνωση δραστηριοτήτων με όλη την τάξη σε ποσοστό 33% και ομαδικές δραστηριότητες των 4-5 παιδιών σε ποσοστό 44%, από τις οποίες μόνο στο 22% των περιπτώσεων τα παιδιά δρούσαν συνεργατικά ως ομάδα.

Δομημένο παιχνίδι

- Π.χ. συμμετοχή των παιδιών στην προετοιμασία μίας νέας περιοχής δραστηριοτήτων που συνδέεται με το περιεχόμενο ενός Σχεδίου εργασίας.
- Δημιουργία ενός φαρμακείου, ενός οδοντιατρείου, ενός νοσοκομείου.
- Τα παιδιά εμπλέκονται στη διαδικασία.
- Προσδιορισμού των στοιχείων που είναι απαραίτητα για τη διαμόρφωση του κέντρου μάθησης.
- Έκφρασης απόψεων για την οργάνωση του χώρου.
- Σύγκρισης απόψεων και λήψης απόφασης με βάση το συμπέρασμα από τη σύγκριση.
- Ανάλυση ευθύνης και δράσης για την οργάνωση του χώρου.
- Επιμερισμός εργασίας και συνεργασία για τον εμπλουτισμό του χώρου με κατασκευές.
- Ολόπλευρη ανάπτυξη.

Τέλος Ενότητας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σημείωμα Αναφοράς

- Copyright Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, Αυγητίδου Σοφία. «Πρακτική Άσκηση». Έκδοση: 1.0. Φλώρινα 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:

<https://eclass.uowm.gr/courses/NURED250/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Όχι Παράγωγα Έργα Μη Εμπορική Χρήση 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Ως Μη Εμπορική ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

